en inzenders, die opkomen tegen den inhoud van die artikelen, onder „ingezonden" zet, toont duidelijk aan welken kant het staat met zijn sympatiën. Ofschoon als uitzondering Cornellissen laatst onder „ingezonden" kwam.

Op diens aanstoken neemt het nu een contra-revolutionair manifest tegen de Bolsjewiki op. Natuurlijk zal nu het blad „De Arbeid" beweren, dat dit de ware, onvervalschte, wasechte onpartijdigheid is en dat wij maar ruzemakers zijn, die verdeeldheid zaaien. Als dit zoo komen zal, dit modebrul van „De Arbeid" — dan zullen wij dit betreuren als een poging om de aandacht van onze kritiek af te leiden.

Maar wij kunnen onze roeping niet getrouw blijven als wij „De Arbeid" niet even onderhanden nemen. Het moest reeds eerder geschied zijn.

Het nummer van „De Arbeid" van 14 September '18 bevat een hoofdartikel: „Het congres van het Fransche N.A.S."

Het spijt ons maar dit artikel .s niet compleet. Wij lazen een verslag waaruit bleek, dat de minderheid van revolutionairen, een kleine minderheid, opkwam tegen de meerderheid van sociaal patriotten en den Franschen Scheidemann of Legien, die in Frankrijk luistert naar den naam van Jouhaux. Het hoofdartikel wekt den indruk of alles pais en vree was en geeft daardoor een valsch beeld van het sociaal patriottisch N.A.S. in Frankrijk. Is dat soms ook onpartijdigheid van „De Arbeid" om de revolutionairen in het Fransche N.A.S. te negeeren, dood te zwijgen?

* * *

Nu het artikel. Dit geeft een overzicht met het program van het N.A.S. in Frankrijk. Wij slaan vele eischen over om dat in dit bestek wij dit alles niet kunnen behandelen.

Wij wijzen alleen op punt 7. Dit punt houdt in: Oprichting van een Bond van Naties. In gewone taal, een volkerenbond.

Het orgaan van het N.A.S. prijst reeds in de eerste kolom van het bewuste hoofdartikel volgenderwijs:

„Het denkende en georganiseerde deel der Fransche arbeiders zit de regeering op de hielen en geeft ook dáárdoor weer blijk, dat ze nog altijd vooraan staan in den strijd der revolutionairen".

Dit noemen wij rondweg een leugen. Want revolutionairen zijn de meerderheidslui in het Fransche N.A.S. en zijn leiders niet. Of zijn Fransche sociaal patriotten wel revolutionair en Duitsche niet? Jouhaux wel revolutionair en Legien niet?

Het bewuste artikel vervolgt dan.

„Doch zij blijven daarbij met beide voeten op den bodem der werkelijkheid staan en stellen eischen, die thans reeds te verwezenlijken zijn, doch een flinken stap beteekenen op den weg naar het socialisme. En de leiders van de C. G. T. zijn er blijkbaar volkomen in geslaagd, de organisaties te overtuigen van de noodzakelijkheid om te handelen zooals ze hebben gedaan."

Tot zoover de lofprijzing van „De Arbeid".

Dus de bond van Naties oftewel volkerenbond, is een stap op den weg naar het socialisme. De overheersching van het Engelsch-Amerikaansche wereld-kapitaal staat inderdaad „op den bodem der werkelijkheid", de werkelijkheid van het imperialisme, waartoe „de leiders van de C. G. T. de organisaties" in Frankrijk hebben overtuigd.

Fraaie vooraanstaande revolutionairen.

Het zou beter zijn de heeren leiders en de volgelingen contra-revolutionairen te noemen. Het blad „De Arbeid" prijst zingt den lof over deze menschen. Het hoofdorgaan van het N.A.S. maakt dus imperialistische propaganda.

En dat gaat in Holland door voor een revolutionair blad. Blinde leidslieden der blinden!

DE NIEUWE TIJD

(W.A.H.) De redactie van dit sociaal-demokratisch maandschrift onder bovengenoemde titel maakt in de December-aflevering door een bijgaande circulaire bekend dat dit orgaan voortaan om de veertien dagen zal verschijnen.

De redactie blijft dezelfde en bestaat uit Dr. A. Pannekoek, Dr. W. van Ravesteijn en Henriëtie Roland Holst.

De ondertitel van dit Maanschrift n.l. sociaal-demokratische schijnt ook na het congres van de S.D.P. te Leiden (thans Communistische Partij) dezelfde te blijven. De redactie gaat blijkbaar van het o. i. zeer juiste standpunt uit dat het beter is eerst inderdaad communistisch te zijn alvorens tot naamsverandering over te gaan. Wat de redactie zich verder voorneemt lijkt ons zeer prijzenswaardig. Het is inderdaad noodig dat de vele vraagstukken die uit de geestelijke smeltkroes van dezen wereldoorlog naar voren komen grondig door theorie te verhelderen. Om dit doel te bereiken zal het o. i. noodzakelijk zijn dat de principiëele verschillen tusschen de verschillende richtingen in dit veertiendaagsche orgaan meer naar voren kunnen komen. Dat zalzeker de belangstelling voor een dergelijk orgaan aanmerkelijk verhoogen. Aan opkammerij van vriendjes onder elkaar wordt reeds veel te veel gedaan.

Erg bemoedigend voorkritiek was het niet toen b.v. 't stuk van Luteraan waarin waarin juist principiëele verschillen naar voren kwam veel te laat werd geplaatst.

Wat is er van een bespreking van het verkiezingsprogram der S. D. P. terecht gekomen op deze wijze? Even weinig als in de S.D.P. zelve. En dat nu in dit December-nummer de geheele staf van het intellect zwijgt over het congres der S.D.P. te Leiden is zeer merkwaardig. Daarentegen een opkammerij van de politiek der kamerfraktie door B. Coltof. Diezelfde kamerfraktie die op 't congres te Leiden de toonaangevende worger der demokratie was.

Dat alles geeft weinig bemoediging voor de komende jaargang.

In zijn brochure over „pseudo marxisme en echt revisionisme" zeide van Ravesteijn indertijd dat men elke strijd doodt wanneer men in de arbeidersbeweging de stem van onderen op met alle middelen smoort. Waar dit heerschap na dien tijd niets anders gedaan heeft dan op alle mogelijke manieren de strijd van onderen op te verdoezelen en te onderdrukken daar geeft het ook al niet veel moed voor de toekomst als men alle stukken voor dit tijdschrift aan het adres van dit heerschap moet zenden.

Meermalen is toch gebleken dat van onbekende goden de stukken eenvoudig naar den prullemand verhuizen omdat ze voor deze heeren niet welgevallige kritiek bevatten. (Dit geschiedde herhaaldelijk bij de redactie van „De Tribune", mede dus door van Ravesteijn.) Wij kunnen dus bij voorbaat niet erg geestdriftig gestemd zijn over de plannen van „De Nieuwe Tijd". Wij zullen daarvoor eerst de daden af moeten wachten.

Overigens is de stelling die de redactie inneemt o. i. zeer juist en is een dergelijk tijdschrift zeer noodig.

Wij willen niet voorbarig zijn met een beoordeeling. De houding evenwel die de redactie van het afgeloopen jaar heeft aangenomen was voor al het dorre hout in de beweging erg voordeelig. Het onderdrukken van de principiëele verschillen is volkomen gelukt. Dit is een feit.

We zullen dus nu maar afwachten hoe het verder loopt. Eerst dan zal kunnen blijken of „de onderlinge gedachtenwisseling" die de redactie wil, om te komen tot „theoretische verheldering" niet een ijdele frase is.

Abonneeren op dit tijdschrift kan men bij de firma J. A. Fortuyn, Overtoom 546, te Amsterdam.

De ijverige Kolthek.

Hoe ijverig Kolthek voor het imperialistisch reformisme is blijkt nu weer uit 't laatste nummer van „Recht voor Allen".

We weten reeds van dezen hyper parlementariër hoe vijandig hij tegen de proletarische dictatuur in Rusland is opgetreden.

Om dit Bolsjewisme ook hier te bezweren, is de bourgeoisie bezig door een nieuwe instelling haar zaakje op gang te houden. Deze nieuwe instelling draagt den wijdschen titel van „Hoogen Raad van Arbeid". Reeds uit den titel „Hoogen Raad" voelt een ieder het opzettelijk bedrog.

Kolthek vertelt ons eerst dat hij wel weet dat de kapitalistsche regeering de grondslag der uitbuiting niet zal aantasten, maar laat er op volgen, dat „alleen noodgedwongen, en dan nog met weerzin, zal ze (de kapitalistische regeering) dien grondslag aantasten".

Daartegenover meenen wij ,dat elke kapitalistische regeering eerst geheel uit elkaar geslagen moet worden door de dictatuur van het proletariaat, alvorens de proletariërs de grondslag der uitbuiting kunnen vernietigen. Dit zagen we in Rusland en zien we thans in Duitschland. Eerst als alle kapitalistische organismen volkomen uit elkaar geslagen zijn, kan de opbouw van het nieuwe begonnen.

De bourgeoisie zal nooit ook niet „met weerzien" dit mede helpen tot stand brengen. Het proletarisch commumisme komt niet tot stand doordat men de bourgeoisie er voor laat werken. Voor deze taak staat het proletariaat absoluut alleen. Uit den geest van het artikel van Kolthek spreekt de waanvoorstelling alsof het socialisme zich zal voltrekken doordat het arbeidersleger de bourgeoisie dwingt op een bepaald oogenblik het socialisme te helpen instellen.

Uit deze gedachten spreekt de burgerlijke reformist Kolthek.

De strijd vau het wereld-proletariaat is de eerste plaats een strijd van vernietiging van alle burgerlijke organismen die berustten op het privaatbezit en de eigendomsverhoudingen, zie Rusland.

Noch als regeering noch als klasse zal tot deze vernietiging het kapitalisme bijdragen om de eenvoudige reden dat het socialisme alleen door de proletariërs kan tot stand komen.

Anders gebeurt er nieis van beteekenis voor het Kommunisme, zie Duitschland.

Verkiezing Redaktie

Inzake het verkiezen van de redactie voor de „Internationale" ontvingen wij de navolgende mededeeling van de groep Rotterdam.

De Redactie v./d. „Internationale"
Den Haag.

W. M.

Hierdoor deel ik U mede dat de uitslag van het gehouden referendum als volgt is:

W. A. Hoenders	50	stemmen
B. Luteraan	40	„
C. Oostwald	46	„
W. J. Schuppers	38	„

Zoodat de eerste drie gekozen zijn.

Kam. Groetend,
W. de Graaf,
G. Kretz,
J. Visser.

DE INTERNATIONALE

Orgaan voor Onafh. Soc. Arbeiders-Politiek

Adm.: Rembrandtstr. 434, Den Haag.
Red.-Adres: Oostenburgermiddenstr. 59,
AMSTERDAM

2e Jaargang No. 14
:: 18 Jan. 1919 ::

Dit blad verschijnt eenmaal in de 14 dagen
Abonnementsprijs bij vooruitbetaling
f 0.70 per halfjaar - Losse Nos. 5 cent

INHOUD: 1. Ons Program. — 2. Productie en Politiek. — 3. Het Orgaan van het N. A. S. „De Arbeid" en de Fransche Syndicalisten. — 4. De Engelsche verkiezingen. — 5. Collectief uittreden. 6. Parlementaire Kroniek. — 7. Scheidemann en Wijnkoop. — 3. Verantwoording „Internationale".

Ons Program.

(B. L.) Men vraagt ons wat eigenlijk ons program is. Het antwoord op deze vraag kan niet eenvoudig zijn. In de eerste plaats herinneren wij aan hetgeen vroeger door de oprichters van dit blad is opgesteld als richtsnoer.

1. De revolutionaire socialisten, staande op het standpunt van de Linkerzijde van Zimmerwald (dat, wat de buitenlandsche politiek betreft, het best wordt uitgedrukt door den strijd tegen elk imperialisme), geven een orgaan uit getiteld: „De Internationale, Orgaan voor Onafhankelijke Socialistische Arbeiders-Politiek".

2. De politiek van den Ned. Imperialistische staat op militair en economisch gebied wordt, zoowel voor Nederland als ten aanzien van Indië, zoo scherp mogelijk bestreden.

3. Ten aanzien van de vakbeweging stelt het orgaan zich tot taak ieder streven van het N. A. S. en het N. V. V. om de arbeidersklasse in haren strijd tegen 't imperialisme het wapen van de massastaking en het onbetrouwbaar maken van het leger in dienst van het kapitalisme als middelen toe te passen, daadwerkelijk te steunen.

Het orgaan bestrijdt ten scherpste alle reformistische en imperialistische strekkingen onder de vakarbeiders, georganiseerd in het N. A. S. en in het N. V. V.

4. Het orgaan stelt zijn kolommen open voor allen, die door zelfstandige klassenstrijd het arbeidende volk willen voeren naar het communisme.

De linkerzijde van Zimmerwald heeft overwonnen. Want wie stonden aan de spits van de de linkerzijde van Zimmerwald?

De Bolsjewiki. Lenin was het, die volgens getuigenis van tegenstanders, in Kiental, op de tweede Zimmerwald-conferentie, een overwegenden invloed heeft geoefend.

Lenin gaat langs den rechten weg. Hij aarzelt niet, hij is niet dan zoo en dan weer anders, maar gaat recht op het doel af, ontziet de leiders van andere socialistische partijen niet, hij is niet kronkelvaardig.

Door dien weg te gaan en geen anderen, kon hij en de Russische kameraden door middel van Arbeiders- en Soldatenraden de macht, de Staatsmacht vormen, teneinde een wereld van vijanden in binnen- en buitenland te weerstaan en alle aanvallen te doen mislukken.

De macht van de Sovjet Republiek, is allereerst de macht van het beginsel. In de Sovjet-Republiek is het woord van Marx, dat de theorie moet inslaan in de hoofden des volks en zoo tot een materiëele macht worden, tot een waarheid geworden die iedereen kan waarnemen.

* * *

In het land waar wij wonen is van revolutie op dit oogenblik geen sprake. Het N. A.S. en N.V.V. hebben ieder hun program opgesteld. De S. D. A. P. is verbonden met de Moderne Centrale. Daarnaast heeft het Revolutionair Socialistisch Comité een program opgesteld. Een program wat ons het meest aanstaat. Maar dit program wordt niet door ons maar door de grootste organisatie bij dit comité aangesloten, het N.A.S. vrijwel als louter theorie beschouwd, door naast dit program, een afzonderlijk program op te stellen. Natuurlijk moet dit program voor de vakbeweging dienen. Een program wat in wezen niets hoegenaamd verschilt, eer minder dan meer radicaal is, dan het program van het N. V. V. en de S. D. A. P. Het program gaat tot in onderdeelen over erkenning van vakvereenigingen, sociale wetgeving, arbeidsduur, loon, sociale maatregelen en politieke eischen.

Onder de laatste eischen vindt men o.m:

A. Intrekking van de stakingswetten van 1903;

B. gelijkberechtigdheid van man en vrouw;

C. afschaffing van eerste kamer, koningschap en diplomatie.

Onder punt B. moet, als er gelijkberechtigdheid van man en vrouw moet komen, zeker het algemeen vrouwenkiesrecht worden verstaan. Dit zegt het N. A. S. niet. Maar een goed verstaander heeft een half woord noodig. Ditzelfde eischt het N.V.V. en de S. D. A. P. ook, evenals de rest, van de door ons geciteerde eischen.

* * *

Hoe moet nu dit orgaan tegenover dit pogen staan. Moeten onze menschen, die werkelijk zich rondom dit blad hebben geschaard en dit als vaandel omhoog houden, daartegenover stellen politieke geheelonthouding? afkeer van parlementair optreden aanbevelen?

Krachtens zijn richtsnoer mag nog kan dit.

De linkerzijde van Zimmerwald was nimmer tegen parlementair werk mits van beslist revolutionairen geest doortrokken.

Lenin, de politikus van het wereldproletariaat heeft op dit gebied antecedenten.

Hij gaf een richtsnoer uit over de taak van de linkerzijde van Zimmerwald in de Zwitsersche Socialistische partij, wat eerst onlangs in de Fransche taal is publiek gemaakt. Hij zegt daarin o. a.: „Niet volgens de reformistische methode, dat wil zeggen alleen zulke hervormingen te eischen die aannemelijk zijn voor de bourgeoisie en die niet in staat zijn de ellende der massa op te heffen, is het, dat de socialisten partij moeten trekken van den parlementairen strijd, van het referendum en de instelling van het recht om wetsontwerpen voor te slaan buiten het parlement, maar wel in dezen zin dat het socialistisch stelsel mogelijk is in Zwitserland van een economisch standpunt en waarvan de noodzakelijkheid wordt gevoeld door de duurte en de overheersching vau het Finantiekapitaal. De ondragelijkheid daarvan is tastbaar.

Door de internationale betrekkingen in het leven geroepen door den oorlog, die meer en meer het proletariaat in alle landen op den weg der revolutie drijft.

Volledige gelijkheid, zonder uitzonderingen, van politieke rechten van man en vrouw zijn noodzakelijk. Men moet aan de massa duidelijk maken hoe dringend deze hervormingen zijn in een tijd waarin oorlog en duurte de volksmassa in gisting brengt en de vrouwen worden genoodzaakt zich met politieke kwesties te bemoeien".

Dus Lenin eischt als revolutionair o. m. actie voor vrouwenkiesrecht naast agitatie onder de soldaten, onder de jeugd enz.

* * *

Dit orgaan kan dus krachtens zijn oorsprong niet anti-parlementair zijn. De russische revolutie is er en de Duitsche eveneens. De Russische is de meest bewuste, de meest konsekwente.

Liebknecht en Lenin zijn beiden marxisten. Geen anarchisten of syndicalisten. De oorlog heeft aangetoond dat syndicalisme en anarchisme geen waarborg zijn tegen het meegaan met den oorlog, met het imperialisme. Syndicalisten, heel en half anarchisten, staan of vijandig of wijfelend tegenover de Russische revolutie. Uitzonderingen daargelaten.

Zie naar onze Federatie van Revolutionaire socialisten in Nederland Het bestuur wil een onderzoek naar het optreden der Bolsjewiki in Rusland; „De Vrije Socialist" is heftig tegen de Russische revolutie op grond van de anti-gezagstheorie. De syndicalisten zwijgen we over, die komen in andere rubrieken wel aan de beurt.

* * *

Dit orgaan is opgericht door leden van de S. D. P. De kwestie is dus: wat moeten wij doen?

Het antwoord op die vraag moet o.i. luiden: de oppositie moet als één man, in gesloten gelid eischen, zoowel van de partijleiding als van de krant „De Tribune", dat zij zich stellen op het standpunt van de internationale, van de wereldrevolutie en van niets minder. Geen „vaagheden, geen „impressies", geen halfheden meer. Kleur bekennen.

De strijd tegen eigen regeering alleen is onvoldoende, is ontoereikend. Wie slechts eigen regeering alléén bestrijdt is bekrompen. Wij hebben den strijd tegen *elk* imperialisme op ons program.

De geallieerden, Engeland, de Vereenigde Staten en Frankrijk en de kleiner naloopers, zijn op dit oogenblik *de* vertegenwoordigers van het wereldkapitaal.

Het voormalige Habsburgsche Keizerrijk en Duitschland zijn omsingeld. De wereldpolitieke doeleinden van Clemenceau, van Lloyd George en Wilson zijn bereikt. Het proletariaat staat thans niet tusschen twee,

maar tegenover één imperialistisch front. Alleen de Russische kameraden hebben tot heden de taak opgenomen om te strijden tegen dit einheidsfront van het wereldkapitaal. De Duitschers noch niet. Scheidemann en de Duitsche bourgeoisle kruipen allen in den volkerenbond evenals het grootste deel der onafhankelijken. Dat wil dus practisch zeggen: dat tot op zekere hoogte en zéker tegenover het socialistisch proletariaat alle bourgeoisieën zich aaneensluiten tegenover het Duitsche proletariaat als het naar links gaat, maar in elk geval tegen de Russische kameraden optreden.

Daarom moet thans het Russische en Duitsche proletariaat zich vereenigen evenals de overige proletariaten en één gesloten front vormen van millioenen strijders tegen het machtige wereldkapitaal van Amerika en Engeland.

Eerst Duitschland met Rusland. Het Fransche, het Engelsche en Amerikaansche proletariaat zal eerst dan de oogen opengaan. In dien zin moeten wij, succes of geen succes, een optreden eischen van de S. D. P. die zegt revolutionair te zijn.

De Tribune maakt tot heden geen agitatie hoegenaamd ook in deze richting. De omgeving van Wijnkoop die daarin schrijft heeft geen denkbeelden, terwijl de redacteuren totaal zonder roer zijn sinds den val van de middenrijken.

Zij staan tusschen twee vuren.

De kleine middelen, de kortzichtige opportunistische, plaatselijke politiek wordt gestaakt. Het gevaar veel kiezers te verliezen en veel lezers op De Tribune is er dan. De wereldtaak van het proletariaat vormt dan het middelpunt van elke, van *de* agitatie.

Dan, eerder niet, is de S. D. P. weer op het rechte pad. Wij zeggen niet dat de Leiders van de S.D.P. daaraan zullen voldoen, illusies te wekken is ons doel niet. Maar wat wij wel zeggen is, dat wij daarvoor moeten strijden, met de middelen waarover wij beschikken.

De Duitsche en Russische revolutie moet zich vereenigen en één front vormen tegen het imperialisme der gealliëerden.

Proletariërs van alle landen vereenigd U!

Productie en Politiek.

Het imperialistisch reformisme

(W. A. H.) Het oude spel der bourgeoisie om de arbeidersklasse met hervormingen te bedriegen begint nu onder deze tijdsomstandigheden opnieuw.

Om de onafhankelijke vakbeweging te drijven op parlementaire banen, hetgeen praktisch natuurlijk beteekent, dat de S. P en den leider Kolthek de baas worden, geeft de redactie van „De Arbeid" in het nummer van Zaterdag 21 December onder meer een uiteenzetting over de „Hooge Raad van Arbeid", die de regeering hier van plan is voor te stellen.

Over de beteekenis van zoo'n lichaam geeft deze redactie niets te kennen. Zij vestigt alleen de aandacht op deze „hervorming". Zij zegt in den aanhef van dit artikel dat: „Onder den drang van de tijdsomstandigheden dringt de staat steeds verder door in het economische en industrieële leven. Wij mogen in de naaste toekomst ook in ons land belangrijke hervormingen op dit gebied verwachten".

Wat is dat gezegde „onder den drang der tijdsomstandigheden dringt de staat steeds verder in het economische en industrieele leven"?

Als de arbeiders dit zoo lezen en zij denken verder niet over dezen drang der tijdsomstandigheden na, maar wel over dat verder ingrijpen van den staat in het economische en industrieele leven, dan is dit voor de leiders van het N. A. S. een geschikte kans om de parlementaire actie binnen te smokkelen, d.w.z. in den vorm van de S. P.

De waarheid is natuurlijk deze: de kapitalistische staat komt geheel en al onder den invloed van het wereldimperialisme.

Zij wordt door deze drang van haar eigen omstandigheden als nationale kapitalistische staat gedwongen scherper dan voor den wereldoorlog het kapitalistisch produktieproces afdoende te beveiligen tegen revolutionaire invloeden van buiten, in dit geval is de eerste plaats van Rusland en Duitschland.

Als de staat daarom dieper in het industrieele en economische leven ingrijpt, dan doet zij dat niet om de arbeidersklasse te versterken in den strijd tegen het kapitaal maar om de uitbuiting van de kapitalisten opnieuw onder de nieuwe verhoudingen van dit wereldimperialisme te bevestigen.

De voorstelling die „De Arbeid" wekt met deze aanhef zonder de beteekenis van dit kapitalisch verschijnsel duidelijk in het licht te hebben gesteld, is deze: dat de staat mede ten voordeele van de arbeidersklasse in dit industrieele en economische leven gaat ingrijpen.

Hieruit blijkt weer eens hoe verderfelijk het is om in deze tijden van wereldimperialisme deze hervormingen en de geheele houding van zoo'n kapitalistische regeering alleen van uit nationaal standpunt te bezien.

„De drang van de tijdsomstandigheden" waarvan „De Arbeid" spreekt is de drang van het geassocieerde wereldkapitalisme om de geheele nationale politiek van alle staten in haar richting te drijven en mede te helpen de zelfstandige werkwijze van de Arsolraden in en buiten Rusland te verpletteren.

Daarom is het deze wereldpolitici van het geassocieerde kapitaal onder leiding van Wilson te doen.

De kapitalistische staten moeten overal ingrijpen in het industrieele en economische leven *vóór dát* de Arsolraden de invloed van den kapitalistischen staat breken en in navolging van Rusland de levensader van het kapitalistische produktiestelsel: de uitbuiting, doorsnijden.

Daarom moeten de arbeiders nu in deze tijden dubbel voorzichtig zijn en met nog meer wantrouwen dan voorheen het gepraat over „eischen" en „sociale hervormingen" nauwkeurig onderzoeken wat daar achter zit, welke politiek de heeren leiders feitelijk daardoor verdedigen en of zij niet op wegen worden gedrongen die hen koppelt aan de belangen van deze of geene kapitalistische staat, en dus mededienaren worden van het wereldimperialisme om de Bolsjewistische drangonder de massa te smoren.

* * *

Onder den drang der tijdsomstandigheden in de Russische Sovjet-Republiek verschijnen overal de Arsolraden als de organisaties ter direkte bevrijding uit deze kapitalistische slavernij.

Zoo vatten wij de beteekenis der „tijdsomstandigheden" op, die nu de bourgeoisie van alle kapitalistische landen naar middelen doet grijpen om deze revolutionaire werkingen der Arsolraden buiten haar nationale grenspalen te houden.

Tegenover de Arsolraden de „Hooge Raad van Arbeid".

Zoo is dit reformisme een duidelijk teeken voor ieder revolutionair van de invloed die uitgaat van de georganiseerde belangen van het nog steeds aanvallend optredend wereldkapitaal.

Geen grooter gevaar kent het kapitalisme dan de zelfwerkzaamheid der massaa's. Zij wil deze zelfwerkzaamheid voor alles leiden in de banen van parlementaire partijpolitiek om met de leiders afzonderlijk te onderhandelen over deze genoemde en meerdere „hervormingen". Zij past de sluipmoordtaktiek toe om het wereldkapitaal behulpzaam te zijn zijn nieuwe troon te vestigen op de lijken der millioenen slachtoffers.

De S. P. is een partij die onder den invloed van deze imperialistische politiek haar ontstaan heeft te danken. Zij tracht op alle voor deze imperialistische verdienstelijke manieren de revolutionaire opstanding der preletariërs door dezen wereldoorlog te verwringen tot een doodgewone burgerlijk parlementair spelletje.

Zij tracht de zelfwerkzaamheid der massaa's door te vormen Arsolraden en door de oude reformistische taktiek van opdracht-geven aan de vertrouwensmannen om met de bourgeoisie te onderhandelen, deze zelfwerkzaamheid der massa te breidelen.

Dat alles komt door den invloed der imperialistische politiek om het nieuwe kapitalisme in de oude baan van de kapitalistische uitbuiting te herstellen. En de leiders die onder dergelijke invloeden van deze nationalistische politiek propageeren hebben geen vertrouwen in het proletariaat juist op een oogenblik dat de Bolsjewiki alle proletariaten in de geheele wereld oproepen om het voorbeeld van Rusland te volgen en dus alleen vertrouwen te hebben in eigen kracht.

* * *

Alle „sociale hervormingen" onder dit tijdperk van imperialistische politiek is louter contra-revolutionaire agitatiemateriaal der bourgeoisie.

Zij die nu in deze omstandigheden van de wereldpolitiek willen onderhandelen met de bourgeoisie over deze „sociale hervormingen" pleegen daardoor klasseverraad.

Nieuw klasseverraad aan de zaak der revolutie, nieuw judasloon voor de leiders die de imperialistische politiek der heerschende klasse op deze wijze voor de arbeiders aannemelijk maken om hen uit te laten spelen tegen de proletarische dictatuur der Bolsjewiki. De eenige uitweg van de revolutionare arbeiders is: de vorming der Arsolraden onder een voortdurende agitatie tegen dezen kapitalistischen staat en al zijn organen en onmiddellijke solidariseering met de Russische Sovjetrepubliek.

Het orgaan van het N. A. S. „De Arbeid" en de Fransche Syndicalisten.

(B. L.) Het nummer van bovengenoemd orgaan, uitgekomen op den 21sten December, bevat als naar gewoonte een kerstmisartikel. Over den banalen afgezaagden inhoud van dit hoofdartikel reppen wij liefst niet. Waar wij wel wat over willen zeggen is, over een feitelijke mededeeling omtrent de Fransche syndicalisten die in dit „hoofdartikel" voorkomt.

Bedoelde passages luiden aldus:

„En als wij thans in de bladen lezen, dat de President van Amerika met veel gejuich en gejubel te Parijs is ontvangen, en dat aan dat huldebetoon óók de socialisten en **sommige syndicalisten** meedoen, omdat men in Wilson meent te mogen zien de verpersoonlijking van de nieuwe betere vredesgedachte, die zijn invloed ter vredesconferentie zal aanwenden om niet den vrede op te bouwen op de overwinningsmacht van de zegevierende legers der Entente-Staten, dan is dat huldebetoon van de socialisten en die syndicalisten misplaatst."

Wij houden hier met citeeren op, omdat tot goed verstand van de zaak, waarover wij het willen hebben, dit niet noodig is.

Wat de redactie van „De Arbeid" „in de bladen" mag „lezen" weten wij niet, maar

hetgeen in het bovenstaande uit het blad van het N. A. S, wordt weergegeven, staat er zóó niet in.

Maar zelfs indien het wel „in de bladen" stond, dan, zoo is onze redeneering, is de redactie van „De Arbeid" daarmee niet verantwoord. Want onder „de bladen" die de redactie ontvangt is waarschijnlijk, haast zeker, het officieel orgaan van het Fransche N. A. S. Daarin moet een officieele mededeeling voorkomen van de „actie" die het Fransche N. A. S. voert met betrekking tot Wilson.

En gesteld de redactie heeft geen tijd, of lest het niet, is daar dan niet Vriend Kolthek, die wel eens ongeteekende hoofd artikelen schrijft in „De Arbeid" die uit het bedoelde Fransche blad voor de redactie een excerpt kan maken?

Hoe dit ook zij, in het aangehaalde uit „De Arbeid" wordt de waarheid omtrent de Fransche Syndicalisten niet medegedeeld.

Wij geven hieronder de ware toedracht van zaken en dat wel uit „de bladen"!

Tot recht begrip merken wij nog op dat de letters C. G. T. hetzelfde beteekenen als het N. A. S. ten onzen.

> De „Humanité" deelt in het verslag over de aanbieding van het adres der C. G. T. en soc. partij aan president Wilson, mee, dat na 't vertrek uit de Kamer de Amerikaansche marine-attaché de heeren vroeg of de betoogingsoptocht spoedig zou langs komen, daar de president zich voor het venster wilde plaatsen.
>
> Longuet gaf daarop zijn verwondering te kennen, dat men den president niet er van verwittigd had, dat geen betoogingen zouden plaats hebben.
>
> „Ik begrijp zeer goed," zeide hij, „dat gij u niet wilde mengen in de binnenlandsche politiek van Frankrijk, maar ik ben er toch op gesteld, dat de president weet, dat wij niet te beslissen hebben gehad over den optocht. Het spijt ons ten zeerste, dat het der arbeidersklasse niet mogelijk is geweest om in den door haar zelf gekozen vorm, haar instemming te betuigen met de beginselen van den president."

Wij zien dus dat het Fransche N. A. S. (Confédération Generale du Travail) in samenwerking met de sociaal patriottische partij waar tegenwoordig Longuet aan het hoofd staat, tezamen en in vereeniging optreden en een adres aanbieden aan Wilson, dus aan hem, Wilson, den ongekroonden Keizer, den imperator van de multi-millionairs, van Wall-street, een adres aan bieden. Aanvankelijk was de C. G. T. en de z.g. soc. partij van plan zoowaar een betooging te houden, gelijk men „in de bladen" kon „lezen". Maar de alleenheerscher Clemenceau, de gevolmachtigde van de Fransche Banken met zijn gendarmerie verbood dit ijdele spel, deze „actie" van het Fransche N. A. S.

Zoodat wij maar willen zeggen, dat het niet waar is als „De Arbeid" schrijft dat **„sommige** syndikalisten" meedoen maar **de** syndicalisten doen mee. In opdracht en namens hen biedt het Fransche N. A. S. een lik-adres aan Wilson aan.

De poging van „De Arbeid" om de Fransche sociaal patriottische broeders van syndicalistischen huize te sauveeren, te redden, is op grond van hetgeen wij hebben aangevoerd, totaal mislukt. De meerderheid van de Fransche syndicalisten doet mee onder leiding van het N. A. S. aldaar.

***

Is het niet eigenaardig dat wij thans kunnen constateeren dat „De Arbeid" de revolutionaire minderheid in het Fransche N.A.S. doodzwijgt, gelijk wij in het vorig nummer hebben uiteengezet, zij de Wilson-meerderheid in datzelfde lichaam, de likkers van Wilson, tot een minderheid wil verklaren

***

Het is geen kunst gelijk „De Arbeid" en de sprekers van die richting veelal doen, „Het Liegt" en Oudegeest c.s. te beschouwen als organen en personen die met de waarheid op gespannen voet staan.

De kwestie is, hoe en op welken voet staat „De Arbeid" tot de waarheid? Op die vraag kan het antwoord niet gunstig luiden. De krant van het N. A. S. wil of kan blijkbaar de meerderheid van het Fransche N. A. S. niet loslaten. Lezen wij niet in een andere rubriek van hetzelfde blad dat het N. A. S. reeds lang een internationale conferentie voorbereid, een samenkomst van Syndicalisten? Is dat niet dezelfde conferentie waarvan gedurende den oorlog sprake was? Is dat niet de conferentie die nà den oorlog moest plaats vinden? Is dat niet de conferentie waarover reeds lang geleden aan de C. G. T. is geschreven? En, zou men de sociaal patriotten, de fransche syndicalisten loslaten als men een conferentie met hen wil? Zou men over hen de waarheid aan de hollandsche arbeiders kunnen mededeelen in de kolommen van „De Arbeid"? Neen toch!

Hoe zou anders den schijn van revolutionaire gezindheid bewaard kunnen blijven?

Neen, „De Arbeid" neemt nu de houding aan of zij „sommige" syndicalisten kritiseert wegens hunne houding ten aanzien van Wilson, of objectief gesproken met betrekking tot het Amerikaansche grootkapitaal, de trustkoningen, de wereldzwendelaars van de hooge bank, die aan zendeling-Wilson mooie praatjes over „recht" en „gerechtigheid" laten houden op het Amerikaansche en Europeesche vaste land. Terwijl zij onder het mom van kritiek op „sommige" syndicalisten, verbergt dat de meerderheid der Fransche syndicalisten voor Wilson is, een meerderheid, waarmee het N, A. S. de redactie van „De Arbeid" zeker, opnieuw wil konkelen op een internationale conferentie.

De Engelsche verkiezingen.

(B. L.) De handige politicus Lloyd George, de eerste minister van het Engelsche Rijk, de organisator van den oorlog na het aftreden van het Kabinet-Grey-Asquith, heeft gewonnen. Een verbond met de Unionisten — de traditioneele tegenstanders van de liberalen in Engeland, dus de conservatieven zonder vrijzinnig etiket, heeft Lloyd George doen winnen. De liberalen van het slag Asquith werden voor de keuze gesteld om zich te onderwerpen aan deze nieuwe coalitie of niet meer waardig te worden gekeurd in het Lagerhuis terug te keeren.

Zonder briefje, inhoudende goedkeuring van de kandidaat door het verbond, werd ieder liberaal candidaat onverbiddelijk afgewezen.

Een deel der liberalen vroeg dan ook een dergelijk vergunningsbriefje.

Lloyd George, de vroegere radicaal, had de leuze opgesteld, dat de oude partijen de door haar aangeheven leuzen overbodig waren geworden voor den heropbouw na den oorlog!!

Hij bereikte met deze leuze reeds veel. Een begin van samensmelting van liberaal en unionist.

Een politieke winst voor degenen die klaarheid in den strijd der klassen willen.

De burgerlijke pers in de landen buiten het Britsche Rijk, noemen deze verkiezing, een jingoverkiezing. Deze naam wordt gegeven aan de pioniers van den scherpen koers van het Britsche imperialisme, aan hen die van den beginne af een aanvalspolitiek hebben aangeprezen als de politiek van het rijk „waar de zon nooit ondergaat". De „alarmisten" bekend uit de jaren vóór den oorlog toen er spanning kwam tusschen Duitschland en Engeland; de aanstokers van den oorlog tegen de Boeren-Republiek, om ons slechts tot een paar voorbeelden te beperken, hebben de overwinning behaald.

De scherpslijpers zijn over het heele front versterkt, de pacifisten van burgerlijken huize evenals die van socialistischen afkomst zijn verslagen.

De unionisten zijn van 282 naar in het oude Lagerhuis tot 335 in het nieuwe parlement gestegen.

De liberalen gezakt van 260 zetels tot 27 van het type Asquith.

De coalitie van Lloyd George moet er ongeveer zoo voor staan:

Unionisten . . .	335
Liberalen	132
Arbeiders	11
	478

Dat is de meerderheid van Lloyd George.

Daartegenover staat de „oppositie" die aldus is samengesteld:

Arbeiders	66
Liberalen	27
Nationalisten (Ieren)	7
Sinn Feiners . . .	73

De laatsten, de oppositie van de Iersche boeren en pachters zullen niet in het parlement verschijnen, dus staan tegen de coalitie 100 opposanten.

De arbeiderspartij kondigt zich overal aan als de oppositie. Naar getalsterkte is zij de sterkste partij van de oppositie. De handige zet van Lloyd George om vóór den afloop van de vredesconferentie, voor de demobilisatie, toen de troepen nog aan het front stonden, zijn slag te slaan, is wel gelukt. Met behulp van de „Times", de „Daily Mail" en alle vertakkingen van de Northcliffepers is de aanval zeer geslaagd.

* * *

De officieele arbeiderspartij steeg van 38 op 66 zetels. De onafhankelijke arbeiderspartij met o.a. den pacifistischen socialist Snowden viel. En typisch verschijnsel, alle pacifisten die in de officieele arbeiderspartij waren, zoowat de linkervleugel, tevens.

Volgens berichten zouden er — de namen zagen wij nog niet — 4 socialisten zijn gekozen.

Daarnaast is het feit te memoreeren, dat onze directe geestverwant, Max Lean, in Glasgow eveneens is gevallen. De toekomstige leider van het Engelsche Bolsjewisme moest het afleggen tegen den regeeringsarbeider George Barnes, die intrad in Lloyd George's ministerie en thans opnieuw is ingehuurd.

Er was bij deze verkiezing onder een geheel nieuw kiesrecht een belangrijk aantal kiezers die zich hebben onthouden. Men trekt daar o.i. voorbarige conclusies uit.

De onthouders in ons land bv. — behalve eenige honderdtallen — zijn in den regel niet de elementen waarvan een proletarische beweging het moet hebben.

Of Engeland een uitzondering op dien regel maakt moeten wij voorshand in twijfel trekken.

* * *

Om het korte overzicht te eindigen brengen wij een stuk van de noot uit Gorter's brochure „De Wereldrevolutie" als slot, omdat ze een algemeene conclusie bevat. Zij luidt:

„En toch, als het gewapende Engelsche proletariaat wilde, als het als één man op-

stond tot de Revolutie, dan zou zij nog in Engeland mogelijk zijn zonder langen zwaren strijd.

De Engelsche Regeering heeft met traditioneel vooruitzichten met de traditioneele zucht naar compromissen, alle mannelijke inwoners van af het 21ste, alle soldaten en matrozen van het 19e, en alle vrouwen vanaf het 30e levensjaar het stemrecht gegeven. De laatste, voor de vrouwen onrechtvaardige maatregel *ware licht te veranderen* (wij cursiveeren. Red. Int.) en dan stond aan een werkelijk Revolutionaire Socialistische Engelsche partij de weg vrij om het enorm talrijke Engelsche proletariaat op een revolutionair programma te vereenigen, de massa der kleine burgers te winnen, en, daar de boeren weinig macht hebben, (jaren geleden was niet meer dan een tiende der Engelsche bevolking werkzaam in den landbouw) de kapitalistische klassen zonder zwaren strijd te overwinnen.

Collectief uittreden.

(W. A. H.) De oppositiegroep te den Haag die in de vorige bijeenkomst besloot tot het collectief uittreden, vergaderde op Vrijdag 27 December.

Uit de mededeelingen bleek dat het collectief uittreden vermeld in het vorig nummer van „De Internationale", door 35 leden der C. P. (ex S.D.P.) werd onderteekend.

Besloten wetd de colpertage met „De Internationale" krachtig aan te pakken. Voor de regeling van deze interne propaganda werd als agent voor „De Internationale" aangewezen J. S. Rietveld, Hooftskade 163.

De groep besloot aan het voorloopig bestuur de samenstelling van een program van actie op te dragen.

De naam van de groep zal zijn: Internationale Communisten.

Het voorloopig bestuur bestaat uit M. Nelck, voorzitter; W. A. Hoenders, secretaris, Dibbetsstraat 3; D. Nihot, penningmeester; J. S. Rietveld en G. Postma, bestuursleden.

Het program van actie zal op de eerstvolgende huishoudelijke bijeenkomst worden besproken en zich geheel en al aansluiten bij de revolutionaire groep van de spartacisten in Duitschland, de Bolsjewiki in Rusland en de brochure „De Wereldrevolutie" van Gorter.

Besloten werd als groep zich aan te sluiten bij het Revolutionair Socialistisch Comité.

Van de brochure Gorter „De Wereldrevolutie" zullen 200 exemplaren worden besteld voor eigen rekening.

In het volgend nummer van „De Interternationale" zal het program van actie met een korte toelichting worden gepubliceerd.

Alle abonné's te den Haag op „De Interternationela" worden opgewekt zich onverwijld bij de groep „Internationale Communisten" aan te sluiten. De contributie bedraagt als minumum 15 cts. per lid en per week, voor man en vrouw 20 cts.

Elke Zaterdagavond vanaf half zeven colportage met „De Internationale" op de Prinsegracht, Groote Markt en Boekhorststraat. Een ieder zorge van nu af aan geregeld present te zijn.

Niemand onzer verzuime in deze tijden zijn plicht!

Parlementaire Kroniek.

(B. L.) In deze rubriek kan wegens gebrek aan plaatsruimte geen algemeen overzicht van alle partijen worden gegeven. Onze taak is meer beperkt. We willen meer hoewel niet uitsluitend, letten op de „revolutionaire" club in het parlement.

De kwestie van het verblijf van den gewezen Duitschen Keizer in ons land.

Zoowel Wijnkoop als van Ravesteijn heb ben het woord gevoerd over deze kwestie. Wij stellen op den voorgrond dat mits het wordt aangetoond, zulk een verblijf een gevaar zou kunnen opleveren voor de Duitsche Revolutie. Dus Amerongen een centrum van tegenrevolutie zou kunnen worden. Dit is niet aangetoond, voor zoover wij weten. Is er op gezinspeeld? Wijnkoop zei o. a. dat een langer verblijf wel gevaar zou kunnen opleveren voor onze voedselvoorziening. Wij zijn afhankelijk zoo men weet — en dit heeft Wijnkoop gewild — van den voedselraad der geallieerden. Dit argument is er geen. Dit is een provocatie, een uitlokking van de geallieerden, waaraan Wijnkoop en van Ravensteijn ons met de „dolste middelen" hebben willen binden.

Thans komen wij aan argument no. 2. Volgens van Ravesteijn heeft een rechtsgeleerde in een Parijsche Boulevardblad op zuivere rechtsgronden bewezen dat de heer van Hohenzollern wel is waar niet zoo'n groote bloedhond is als het perfide Albion, het Edele Amerika, — deze toevoeging is van ons — maar een misdadiger die aan de geallieerden moet uitgeleverd worden. Deze rechtsgeleerde drijft hier de vuilste demagogie. Ten overvloede heeft de regeering van ons brave Nederland wel te verstaan gegeven hem aan buitenlandsche regeeringen — wanneer geeischt — zou willen uit leveren. Aan de Duitsche Revolutie dat mag o.i. wel.

Doch, wij loopen op de zaak vooruit. Uitlevering aan Engeland b.v. zou een schurkenstreek zijn. De demagogen uit de geallieerde landen zouden daarmee de proletariërs van de Entente, van Amerika verblinden, om de aandacht van hun bloedschuld aan den oorlog af te leiden.

Volgens van Ravesteijn is van Hohenzollern *de* schuldige aan de verwoesting van Noord-Frankrijk en België. In dit beweren komt de aap uit de mouw. Duitschland, wij kennen het lied, wij kennen den tekst, draagt alleschuldaan den welhaastafgeloopen eersten wereldoorlog. Waarom deze „hetze" tegen één persoon? Is dat niet de zuiverste kleinburgerlijke politiek? De anti-Semieten hitsen steeds op tegen de personen van de joden; zij zien alleen het joodsche kapitaal, den joodschen kapitalist als schuldige aan de ellende.

Mr. P. J. Troelstra heeft in de lintjeszaak flink op den persoon van Dr. A. Kuijper gehakt; Dr. A. Kuijper was de schuldige aan *het* bederf, niet de demagogie als uitvloeisel van de middenstandspolitiek der anti-revotionaire partij, een politiek die niet anders is dan een voortdurend knielen voor het groot-kapitaal, gepaard gaande met voortdurend uitvaren tegen den „Mammon".

In navolging daarvan treden blijkbaar van Ravesteijn en Wijnkoop op. Het voortdurend bij alle hoofdstukken te pas brengen van den heer van Hohenzollern is niets dan een prikkelydille geheel in den geest der kleinburgerlijke politiek.

* * *

De tocht van ongewapende Duitsche troepen door Limburg.

In den eersten tijd van agitatie tegen den oorlog in de samenwerkende arbeidersvereenigingen gaf deze een geschrift uit „onze eischen". Dit geschrift is van de hand van Wijnkoop.

Daarin staat: „of men ons land wil doortrekken of bezetten" dit geen reden mag zijn voor ons om tot den oorlog over te gaan. Waarom dus op dezen grond de regeering moest optreden tegen, let wel, ongewapende troepen is ons zeer onduidelijk.

Want beletten is gewapend optreden.

Wel blijkt zooveel dat dit een zuiver contra-revolutionair bedrijf is. Stel de Duitsche troepen waren gewapend door Limburg getrokken, de troepen van de Duitsche revolutie in wording, was het dan niet de plicht geweest van revolutionaire politici — waarvoor v. Ravesteijn en Wijnkoop toch aangezien worden om den mond te houden? Zij waren het weer die het eerst, het meest en het luidst hebben gesproken over dezen doortocht van ongewapende Duitsche troepen. Dachten zij misschien dat anders de geallieerden het toch niet wisten, ook zonder hen?

De troepen der wordende Duitsche revolutie zelfs als ze gewapend waren met geweld tegen te houden — ze waren niet gewapend — is een niet revolutionair bedrijf.

De toegang door Limburg was niet geforceerd. Ze kwam door overleg tot stand.

Zoodat wij maar willen zeggen, dat de eisch of norm uit het geschrift van de samenwerkende arbeidersvereeniging niet meer geldt, of alleen van kracht is als het geallieerde troepen betreft die contra-revolutionaire soldaten mogen gerust door Limburg, natuurlijk.

Scheidemann en Wijnkoop.

(B. L.) Sinds de verschijning van de circulaire, bekend onder den naam van „een verklaring van Gorter," kent men de argumenten waarmee Wijnkoop wittebrood voor het Nederlandsche volk wou krijgen. Of hij daardoor de internationale revolutie schaadde, daaraan dacht de practische, plaatselijke politicus niet. Het is niet van allen humor ontbloot thans er op te kunnen wijzen dat Scheidemann hetzelfde standpunt inneemt in zulk een kwestie. Hij, Scheidemann en zijn kornuiten maken het Duitsche volk bang met het steeds voorhouden van het feit dat de geallieerden geen brood, geen voedsel zullen leveren, als ze zich niet gedragen volgens het recept van de arbeiders en soldaten-verraders van de Vorwärts, het hoofdorgaan van de meerderheids-democraten.

Brood van Rusland, het revolutionaire brood, dat mag de Ebert-Scheidemann-Regeering niet aannemen, maar wel het contra-revolutionaire brood van Amerika met als voorwaarde ondergang der revolutie, d. w. z. haar te beperken tot een burgerlijke revolutie.

Scheidemann maakt niet de revolutie tot maatstaf van zijn politiek, maar het brood krijgen van de machten der contra-revolutie.

Juist zoo handelde Wijnkoop en de revolutieonaire kamerclub. Of daarmee zegt Gorter de Russische, de Duitsche, de Oostenrijksche, de Internationale revolutie geschaad werd deed er minder toe. Leve het Nationale! Dit moet boven het internationla gaan! Met *alle* middelen wittebrood. Dezelfde kritiek als op Wijnkoop past ook op Scheidemann.

Het pleit nog in het voordeel van Scheidemann dat hij zich geen bolsjewiek noemt en ook zich niet beroept voor zijn contra-revolutionaire politiek op de Bolsjewiki.

Verantwoording steun voor „De Internationale".

Garantiefonds den Haag afgedragen f 18.60.

Mej. M. te den Haag f 10.—.

Mej. C. H. te den Haag f 25.—.